

MESINIK

MESINDUSE INFOLEHT

nr 6 (98) detsember 2016

- EMLi pöördumine maaeluministeriumi poole
- Mesindus ja seadusandlus
- Mesilate registreerimine PRIAsse
- Eesti mesilate kaart
- Aimar Lauge. Raamiisolaator

ESIMEHE VEERG

Kuigi jõulud on peatselt käes, pole loodus püskikülmade suhtes veel otsusele jõudnud. Miinus- ja plusskraadid vahelduvad üsna nobedasti. Kas ei tee see mesilasi ülemäära rahutuks? Jääb loota, et läbi aastamiljonite on mesilased pidanud vägagi erinevaid talvetingimusi üle elama ja suudavad kohaneda ka praeguse Eesti talve iseärasustega. Peasi muidugi, et mesilaste söödavarud kevadeni kestaks ja tervis vastu peaks.

Agas kuidas on mesinike kohanemisvõimega? Pilguke põhjamaist päevalgust hirmpimedate ja pikade öhtute-ööde-hommikute vahel võib jääda kaamose-masenduse tõrjel napiks. Mõned tegusamad lendavad lõunamaa päikeselistele mererandadele "akut laadima". Agas enamik neelab A-B-C-D-E-vitamiine ja püüab mesilaste kombel kohastuda. Kindlasti leiab mesinik aega oma mesilas inventari kohendada ja tihaseid-rähne-nugiseid peletada, aga võib-olla ka mõningaid suuremaid tegusid ette võtta.

Kindlasti on nüüd aeg ka järgmisele aastale mõeldes uusi plaane pidada. See käib nii mesinike kui laiemalt ka mesindusorganisatsioonide kohta. Suuremaks plaaniks on Eesti mesinduse pikaajalise arengukava koostamine, millega EMLi algatusel 2016. a. aprillis algust tehti. Eeloleva talvega tuleks see dokument ühiselt koostada, selle täitmise riigipoolse osaluse üle ministriüriuga läbi rääkida ning kokkulepped sõlmida.

Mesinikel on aga mitmeid muresid, mis aastast aastasse jätkuvad ja kus riigi kohus oleks mesinikele abiks olla. Suurim probleem on mesilasperede suur talvine hukkumine, samuti nõrgenemine kevadeks või mesindushooaja vältel. Üheks põhjuseks on kindlasti mesilashaigused, eelkõige varroatoos koos üha ägedamate viirushaigustega, aga ka kohati leviv

ameerika haudmemädanik. Teiseks oluliseks mesilaste hukkumise või perede nõrgenemise põhjuseks on erinevate pestitsiidide üha laialdasem ja kergekäelisem kasutamine taimekaitsetööl.

Novembri lõpus pöördus EML eelkõige taimekaitse ja mesilashaiguste probleemidega taas kord Maaeluministeeriumi poole.* Pakkusime välja lahendusi mesindussõbralikuma taimekaitsepoliitika kujundamiseks, sealhulgas juba 2014. a. algusest rakenduma pidanud keskkonnasõbralikuma integreeritud taimekaitse põhimõtete jõulisemaks elluviimiseks. Mesilashaiguste osas tegime ettepanekuid riikliku mesilashaiguste, eelkõige ameerika haudmemädaniku seire- ja tõrjekava rakendamiseks.

Lisaks tuletasime ministriüriule taas meelde mesilaste olulist rolli aia- ja põllukultuuride ning looduslike taimekoosluste tolmeldamisel, mis annab aastas kaudset lisatulu hinnanguliselt kuni 70-80 miljoni euro väärtuses. Mesinike töö, mis annab põllumeestele ja keskkonnale nii suurt lisatulu, väärrib tunnustust! EML tegi ettepaneku maksta mesinikele kõigi PRIA registris olevate mesilaste mesilasperede pidamise toetust 20 eurot pere kohta. See kompenseeriks mesilasperede talvesööda kulu ja tõstaks Eesti mesinike konkurentsivõimet näiteks Lõuna-Euroopa mesinikega võrreldes, kelle

mesilased täiendavat talvesööta ei vaja.

Äsja ametisse asunud uus valitsus on lubanud senisest tunduvalt suuremat tähelepanu ja toetust nii põllumajandusele kui maaelu arendamiseks üldiselt. Eelkõige on küll rõhutatud valmidus toetada piimatootmist ja seakasvatust valdkondi. Loodame siiski, et valitsus loeb ka mesindust maaelu lahutamatuks ja kasulikuks osaks ning ministriürius tehakse mesinike abistamiseks ja toetamiseks positiivsed otsused. Vähemalt teatud positiivseid signaale on õhus. Kas algab jääminek?

Peame meeles pidama, et mida tugevam on mesinike organiseerimine ja ühtsem meie "rusikas", seda enam on riiklikud ametkonnad sunnitud meie arvamuste ja ettepanekutega arvestama. EMLi põhikirjaline eesmärk on seista eelkõige oma liikmete huvide eest, sealhulgas lahendada riiklikul tasemel nende, aga sageli laiemalt kõigi Eesti mesinike ühiseid probleeme. Mida rohkem mesinikke liitub EMLiga, seda tugevamad me oleme nii suhetes riigiga mesinduse üldiste huvide kaitsel kui ka oma liikmeskonnale toetuse ja turvatunde pakkumisel. Saagem siis uuel aastal ühtsemaks ja tugevamaks – kasuks meile kõigile!

* EMLi pöördumise teksti leiate sellest "Mesinikust" leheküljelt 4-7.

Parimate jõulusoovidega
Aleksander Kiik

Foto: Jüri Lugus

TEGEVJUHI VEERG

Eelmine leht ilmus alles novembrikuu esimesel kümnendikul ja seetõttu ei olegi vahepealsest ajast olulisi sündmusi organisatsiooni elust kajastada. Poliitilises elus on muidugi toimunud väga kiireid muudatusi. Mitmel korral on vahetunud maaeluminister ja see ongi mesindussektori jaoks kõige olulisem poliitiline muudatus. Kas see on hea või halb, seda näitab aeg. Vaevalt jõudsin ametisse nimetatud ministrile Martin Repinskile pöördumise teha ja asuda täpsustavale kokkuleppele, mil oleks toimunud kohtumine silmast-silma, kui tuli teade muutustest. Tegevjuhi veergu kirjutades on uue ministri nimi juba teada ja ma usun, et juhatuse pöördub kohe ka tema poole. Pöördumise tekstiga saate tutvuda meie kodulehel ja selles "Mesinikus". Mõnede arvates oli see väga pikk, aga eesmärgiks oli uuele inimesele ka taustainfo andmine, mitte ainult nõudmiste ja ettepanekute esitamine.

Kuidas suhtlus ametkondadega edasi läheb (pöördumise tekst oli edastatud ka Riigikogu keskkonnamisjonile esimehele), siis sellest anname infot nii kodulehe kui ka e-kirjade kaudu jooksvalt.

Tegevjuhi töö "Mesinik"-lehe ilmumise vahelisel perioodil on olnud täis paberimajandusega tegelemist. Osa tegevustest on olnud plaanipärased, osa aga ettenägematud, mille tõttu tuli kahjuks tükeldada ka planeeritud puhkust. Aga elus juhtub palju ootamatut.

Hetkel käib ettevalmistus rahvusvahelise mesinduskonverentsi korraldamiseks. Traditsiooniliselt toimub iga-aastal Põhja- ja Baltimaade mesinduskonverents, ning alati erinevas riigis. 2017. aasta jaanuaris toimub see Eestis ja korraldajaks on Eesti Mesinike Liit (eelmine kord

korraldas EML 2010. aastal ja siis toimus see Tartus).

28. jaanuaril toimub Eesti mesinike vabariiklik teabepäev meie riikliku mesindusprogrammi raames. Selle kohta saab rohkem infot programmijuhilt Aivar Raudmetsalt ja programmihelt www.mesindusprogramm.eu. Kuna rahvusvaheline konverents toimub just sellele eelnevatel päevadel, siis kindlasti esinevad seekordsel teabepäeval Eesti mesinikele ka teiste maade lektorid. Teabepäeva toimumiskoht on Tallinn.

Kevadine teabepäev on planeeritud 2-päevaseks **25.26. märtsil** ja tavapäraselt toimub esimese päeva esimesel poolel ka EMLi üldkoosolek. Toimumiskoht on täpsustamisel.

Aasta 2017 – EMLi juubeliaasta
EML saab 25-aastaseks, ja seda juubelit tähistame me aastaringiselt ja erinevate tegevustega.

Et saaksime kaasata veel rohkem mesinikke, on ühe tegevusena võetud kavva EMLi päevad erinevates maakondades. Kindlasti ei ole need alati kogupäeva tegevused, pigem siiski erinevad kokkusaamised. Kuid need ei toimu tavapäraselt, nagu olete harjunud mesindusprogrammi raames rahastatud piirkondlike seltside korraldatud teabepäevadega. Need on EMLi omavahendite arvel, seepärast ärge pahandage, kui me mõnel päeval küsime ka väikest osalust, millest peame katma ruumi renti.

Esimene EMLi päev toimub pühapäeval, 8. jaanuaril Võrus (VõluVõru ruumides, Võru linnas, Jüri 19a III korrusel) kell 10.00-12.30. See on küsimuste-vastuste päev. Teie ees seisavad EMLi poolt juhataja esimees Aleksander Kilk, mesi-

nike nõustaja ja koolitaja Maire Valtin ning tegevjuht Marianne Rosenfeld. Peamise rõhu sellel kokkusaamisel tahaksime panna mesilaste talvitamise teemadele, ja kindlasti ei saa mööda minna ka ohtudest, mida tekitab taimekaitsevahendite vale kasutamine. Et see päev kulgeks ladusalt, siis ootame juba eelnevalt küsimusi. Saatke need palun e-kirjaga aadressile mesilaspere@gmail.com. Kõik on oodatud ja sel kohtumisel osalustasu ei ole.

Teine EMLi päev toimub veebruari algul Pärnumaal. Hetkel oleme kavasse pannud 5. veebruari ja toimumiskohaks Pärnu AMSi ruumid Allika 2a. Täpsem info jaanuarikuu alguseks.

2017. aasta plaanidesse lisandub järjest tegevusi. Kui teil on häid mõtteid, jagage palun neid. Jälgige infot meie kodulehtedel. Lehel www.mesinikeliiit.ee kajastame operatiivselt infot tegevustest, leht www.mesionhea.ee on suunatud rohkem tarbijale. Ja uuest aastast alustame ka nende EMLi liikmete andmete avalikustamist veebilehel, kes seda soovivad, Just mesinik-ettevõtjad, kel oleks hea võimalus enda toodangut reklaamida. Palun edastage avalikustamisele kuuluvad andmed e-kirjaga mesilaspere@gmail.com. Meil on ka Facebookis oma lehekülg, külastage ka seda, sest kiirinfo avalikustamine toimub operatiivselt sotsiaalmeedia kaudu.

Soovin kõigile ilusaid lähenevaid pühi ja aastavahetust! Loodetavasti leiame kõik aega rahumeelseteks mõtisklusteks ka mesindusvaldkonnas.

Marianne Rosenfeld
50 29 006
mesilaspere@gmail.com

EESTI MESINIKE LIIDU KIRI MAAELUMINISTEERIUMILE

Novembri lõpus saatis Eesti Mesinike Liit maaeluministeeriumile pöördumise, milles kirjeldas Eesti mesinduse olukorda ja tegi ettepanekud selle parandamiseks. Kuigi vahepeal on jõudnud kiirkorras vahetuda maaeluminister, loodame, et meie pöördumine ei jää ka uuel ministril tähelepanuta.

Eesti Mesinike Liidu pöördumine

Eesti mesinduse olukorda raskendavate ning mesinduse arengut, jätkusuutlikkust ja konkurentsivõimet pidurdavate probleemide lahendamise vajadustest

Mesilaste pidamine on traditsiooniliselt olnud üks Eesti maaelu lahutamatu osa, sealjuures ka põllumajandusliku tootmistegevusega. Eesti mesindus annab aastast meetoodangut keskmiselt 8 miljoni euro väärtuses. Sellest mesinduse otsesest tulust hoopis kaalukamaks tuleb aga hinnata mesilaste tolmeldamistevõimest põllu- ja aiakultuuridel lisatoodanguna ning looduslike taimekoosluste tasakaalu säilitamise kaudu avalduvat kaudset tulu, mis teadlaste hinnangul ületab meetoodangu väärtust 10 või enam korda.

Näiteks Euroopa Parlamendi resolutsioonis mesinduse olukorra kohta märgitakse, et Euroopas sõltuvad 84% taimeliikidest ja 76% toodetavatest toiduainetest mesilaste tolmeldamisest. Seega annab Eesti mesinike töö mesilaste kui tolmeldajate kaudu teistele maaelu sektoritele ja keskkonnale aastast lisatulu hinnanguliselt 80 miljoni euro väärtuses või enamgi.

Mesindust tasub riigil hoida ja toetada, et nimetatud otsene ja kaudne kasu ühiskonna jaoks jätkuks ja kasvaks. Eesti Mesinike Liit koos teiste mesinike ühendustega on juba aastaid teinud koostööd nii Maaeluministeeriumiga kui ka teiste mesindusega puutumuses olevate ametkondadega, et Eesti mesinduse ja mesinike probleeme lahendada

ning mesinduse jätkusuutlikkust hoida. Mitmed tõstatatud teemad on läbi mesindusala ümarlaudade ja töögruppide arutelude leidnud ametkondade poolt positiivse hoiaku ja mõnel juhul ka lahenduse. Kuid samas on ka terve rida probleeme, mille lahendused on poolikud, või on nende lahendamine takerdunud. Järgnevalt toob Eesti Mesinike Liit neist olulisemad teemad taas esile, esitades ka võimalikke lahendusi.

Mesinduse hea taseme ja tootlikkuse eelduseks on terved ja tugevad mesilaspered. Kahjuks on viimastel aastatel suurenenud mesilasperede hukkumine, seda eriti talvitumisel. Oma osa selles on mesilashaigustel, taimekaitsevahendite väärkasutamisel ja kahjuritel.

Talvekaod Eesti mesilates on tõusnud keskmiselt 1525% tasemele, kohati enamgi. Lisaks hukkub või nõrgeneb osa mesilasperesid suveperioodil peamiselt taimekaitsetöödel pestitsiidide hoolimatu ja liigse kasutamise tulemusena. Mesilasperede hukkumine kui "tootmisvahendi" hävimine tekitab mesinikele majanduslikku kahju ja lisakulutusi mesilasperede arvu taastamiseks 11,2 miljoni euro väärtuses aastast või enamgi.

Kaasnevalt jääb saamata tuntavas mahus meesaaki ja tolmeldamata vastav osa looduslike ja kultuuritaimi. Eesti mesinike konkurentsivõimet avatud turu tingimustes raskendab ka asjaolu, et asume kliimaatilisel mesilaste loodusliku levila põhjapiiril, mis suurendab mesinike kulutusi enamiku teiste mesinduspiirkondadega võrreldes. Eestis ei

saa mesilased ligi pool aastat kestva sügis-talvise perioodi vältel tarust välja lennata. See nõuab mesinikelt oluliselt suuremaid kulutusi talvesöödale, kui võrrelda ELi soodsamate mesinduspiirkondadega, ning suurendab ka mesilasperede hukkumist, vähendades sellega mesinduse kui tootmisala majanduslikku tasuvust.

Mesilaste parema tervise tagamine ja mesilasperede hukkumise vähendamine on üks olulisemaid eesmärke Eesti mesinduse olukorra, jätkusuutlikkuse ja konkurentsivõime parandamiseks. Mõned mesilaste tervise probleemid ning mesinduse kui majandustevõime küsimused suudavad mesinikud ise lahendada, kuid paljuski vajavad nad riigi korraldavat ja seadusandlikku toetust. Eelkõige soovime riigipoolset abi järgnevalt esiletoodud probleemide lahendamiseks.

1. Mesilashaiguste laialdase leviku ja selle tõttu mesilasperede hukkumise või nõrgenemise olukorras on tungiv vajadus vastavate riiklike seadusandlike regulatsioonide ja veterinaarse võimekuse väljaarendamiseks ning rakendamiseks mesinike abistamiseks.

Käesoleval ajal ei ole mesilashaigused ja nende seire või tõrje lülitatud riiklikku loomatauditõrje tegevusplaani ning selle tõttu pole selleks tööks ka ette nähtud rahalisi vahendeid ega tegevusi. Kui seadusandlikult on ameerika haudmemädanik kui teatamiskohustuslik mesilashaiguse olnud VTA tegevusalas, siis viimastel aastatel on VTA selle väga ohtliku mesilashaiguse seiret ja tõrjest praktiliselt distantseerunud.

Samas on Euroopa Liidu toetusel läbi viidud mesilashaiguste levimuse pilootuuringu raames 2012-2014. ja järgnevatel aastatel Eestis ilmnunud enam kui 30 ameerika haudmemädaniku kollet. Vajalik oleks ameerika haudmemädaniku kui eriti ohtliku mesilashaiguse riikliku tauditõrje eeskirja kehtestamine ning seire- ja tõrjesüsteemi loomine.

Näiteks Soome Vabariigis reguleerib seda valdkonda Maa- ja Metsamajandusministri 16.03. 2015. a. rakendunud määrus ameerika haudmemädaniku tõrje kohta. Selle määruse täitmiseks kaasati mesinike võrgustik, kellele tehti veterinaarspetsialistide poolt täiendav mesilashaiguste ja vastava seadusandluse alane koolitus. Siit võiks Eesti selle valdkonna korraldajad saada eeskujui, kuidas luua vastav süsteem ka meie mesinike toeks. Eestis sarnased regulatsioonid ja mesinike kaasamise praktika mesilashaiguste seires praegu puuduvad.

Lootust andis Maaeluministeeriumi poolt seoses 2016. a. riigieelarve arutamise ees esitatud tegevuskava 2016-2019, kus on kirjas mesilashaiguste teemat puudutavalt järgmist:

Algatus 2016. Mesilaste haiguste leviku tõkestamiseks vajalike meetmete väljatöötamine, (VTA, VTL). Ameerika haudmemädaniku tõrjeprogramm on koostöös sektoriga välja töötatud.

Kahjuks ei ole selle algatuse täitmise või tulemuste osas praeguseks veel mingit informatsiooni ega pole ka kutsutud mesindussektori esindajaid koostööle selle dokumendi väljatöötamiseks.

Algatus 2017-2019. Mesilaste haiguste leviku tõkestamiseks vajalike meetmete rakendamine sektoris (VTA, VTL) Ameerika haudmemä-

daniku tõrjeprogramm on koostöös sektoriga rakendunud.

Praegune olukord ja seisak vastavate mesilashaiguste seire- ja tõrjemeetmete väljaarendamisel ja tegevuste kavandamisel tekitab tõsise kahtluse, kas see algatus 2017-2019 saab rakenduda. Jääb ju mulje, et praegu vajalike seadusloome ja tõrjeprogrammi loomise töödega praktiliselt ei tegeleta. VTA juhtkond on viimasel ajal küll väljendanud kavatsust muutuda senisest rohkem maaelu erinevate sektorite veterinaarse teenindamise paremaks tagajaks ja vähem kontrollijaks.

Kahjuks ei saa mesindussektor praeguse seisuga kindel olla, et see võiks puudutada ka mesinike abistamist mesilashaiguste seirel ja tõrjel. Loodame siin Maaeluministeeriumi suunavat mõju nii mesilashaiguste alase seadusandluse väljatöötamiseks kui ka mesindussõbralikuks rakendamiseks. Eesti Mesinike Liit on kaasatuna valmis koostööks, et sektori poolt kaasa aidata mesilashaiguste alaste probleemide lahendamisele Eesti mesinduses. Teeme ka ettepaneku vastava täiendõppe saanud kogenud mesinikest piirkondade usaldusmesinike võrgustiku loomiseks, et neid kaasata mesilashaiguste seiretegevustesse veterinaarspetsialistide abilistena.

2. Pestitsiidide ülemäärane või väär kasutamine taimekaitsetöödel põhjustab mesilasperede otsesest hukkumist, nõrgenemist ja suureneval määral talvist hukkumist, ohustab eesti mee kvaliteeti ja tekitab mesinikele suurt majanduslikku kahju.

Taimekaitsetööde ohtudest mesilaste tervisele ja võimaliku kiire või aeglase hukkamise põhjustamisest on mesindussektor korduvalt väljendanud muret ministeeriumile ja

teistele vastavatele ametkondadele. Mesindusala ümarlaua koosolekutel ja taimekaitse koostöörühmas ning PMA ja mesindussektori esindajate koolekutel on selle teemalisi küsimusi ja probleemide lahendamise võimalusi korduvalt arutatud. Eesti Mesinike Liit esitas 2014. a. nii Maaeluministeeriumile, Keskkonnaministeeriumile kui ka Riigikogule ligi 5000 toetusalkkirjaga petitsiooni mesilaste kaitsmiseks pestitsiidide hukutava toime eest. Kahjuks näib, et seda Eesti mesinike ja teiste puhta keskkonna sõprade signaali ei ole märgatud.

Taimekaitsetöid puudutav seadusandlus peaks andma mesinikele kindlustunde, et mesilaste tervise hoidmisega ja mee kvaliteedi säästmisega on arvestatud. Mesindusorganisatsioonide poolt esitatud ettepanekuid Taimekaitse seaduse muutmiseks ei võetud paraku suuremas osas arvesse. Kahjuks on taimekaitse kehtestatud reeglite rakendamisel n.ö. "hallid alad", või ei arvestata tegelike tööde käigus ohtudega mesilastele. Selle tulemusena mesilaspered aeg-ajalt kas hukkuvad otsese mürgistuse läbi või sagedamini nõrgenevad tarusse toodud õietolmu või ka nektari pestitsiidisisalduse pikaajalise toime tõttu.

Saame küll kinnitada, et viimastel aastatel on taimekaitsetööde tulemusena otseselt hukkunud mesilasperede arv vähenenud. Kuid nagu näitab Maaülikoolis tehtud uuring, leidis peaaegu kõigis uuritud mesilasperedes mees või suiras, aga ka mesilastes endas taimekaitsekemikaalide jääke. Pestitsiidijäägid nõrgestavad mesilaste immuunsüsteemi, lühendavad eluiga ja põhjustavad selle tõttu ka mesilasperede suurenenud talvist hukkumist.

Eesti Mesinike Liidu ettepanekud mesilaste tervise ja elujõu säästmiseks taimekaitsetööl

1. Suunata põllumajandustootjaid taimekaitsepestitsiidide kasutamise asemel võimalikult paljudel juhtudel rakendama integreeritud taimekaitse tehnoloogilisi võtteid, mis peaks olema kohustuslikena jõustunud juba alates 2014. a. Et vähendada konkreetse plaani kohaselt pestitsiidide kasutamist põllumajanduses, tuleks jõulisemalt kasutada selleks vajalikke seadusandlikke ja ametkondlikke meetmeid ning regulat-sioone ja juhiseid.

2. Taimekaitsetööde nõudeid riku-nud füüsilistel või juriidilistel isikutel võtta ära või vähendada PRIA kaudu neile makstavaid toetusi.

3. Rakendada taimekaitsepreparaatide kasutajatele kohustust fikseerida tehtud tööd ja andmed kasutatud taimekaitsevahendite kohta põlluraamatus tööde tegemise päeval (või hiljemalt järgmisel päeval) ja mitte 10 päeva jooksul, nagu Eestis on seni nõutav.

4. Põllumajandusameti kaudu mõjutada raudteetammide ja maanteepeenarde piirkonnas herbitsiididega umbrohutõrje tegijaid täitma mesilaste ja teiste kasulike putukate kaitseks nimetatud tööde korral kehtivaid seadusandlikke reegleid, mida kahjuks sageli eiratakse. Mesinike teavitamine massikommunikatsioonivahendite, näiteks vallalehtede kaudu ei tohiks anda õigust herbitsiididega raudteetammide pritsimiseks mesilaste ja teiste kasulike putukate lendluse ajal ning õitsvate taimikute korral.

5. Luua kaitsefond taimekaitsetööde käigus mesinikele või teistele isikutele tekkinud kahjude hüvitamiseks (näiteks MESi juurde).

Kaitsefondi vahendid moodustuvad taimekaitsevahendite kui kõrgendatud keskkonnaohu allika maaelootajate ja hulgimüügifirmade poolt tehtavatest sissemaksetest. Sellele lisandub riiklik osamakse, tunnustamaks riigi ja ühiskonna poolt mesilaste kui oluliste tolmeldajate väga suurt kasu ja tähtsust keskkonnale ning põlluja aiakultuuride saagikusele. Fondi poolt nõutakse taimekaitsetööde tegijatel sisse mesinikele või teistele isikutele tekitatud kahjutasu.

6. Et taimekaitsevahendi kasutamist kavandav põldur saaks vastavalt ministri seni kehtiva määruse nõuetele teavitada tema põllust kuni 2 km kaugusel asuva mesila omaniku kavandatavast taimekaitsetööst, kohustada teda otsima PRIA mesilate registri kaardirakenduse abil informatsiooni vastavate põllulähedaste mesilate leidmiseks ja mesiniku kontaktandmete hankimiseks. Praegu kehtiva määruse tõlgenduse kohaselt peaks mesinik otsima kontakti põllu kasutajaga, kuid sageli pole võimalik põlduri kontaktandmeid leida. Eriti lahendamatu on see probleem suurema mesila korral, kui mesilaspered paiknevad paljudes erinevates korjekohtades.

7. Täiendada ja arendada PRIA mesilate registrit ka selles osas, et mesilasperede arvu registreerimine toimuks nii kevadel kui sügisel. Kevadine registreerimine toimub 15. maiks (mesilasperede arv 1. mai seisuga) ja sügisene registreerimine näiteks 15. novembriks (talvituma läinud mesilasperede arv 1. novembri seisuga). Ühelt poolt võimaldab see saada andmeid mesilasperede talvekadude suuruse kohta. Teisalt on sügisene mesilasperede arvu registreerimine aluseks ELi poolt toetatava järgneva mesindusprogrammi perioodi 2019-2022 taotluse koostamiseks eeldatavalt 2018. a.

3. Eesti mesinikele mesilasperede pidamise toetuse rakendamine analoogiliselt Soome, Läti ja mitmete teiste riikide praktikale.

Eesti mesindus on olulise mõjuga otsese majandustegevusena ja tööhõive tagamise osas maapiirkonnades, aidates sealjuures ellu viia ka riiklikult aktuaalset eesmärki vanemate elanike kaasamiseks tööturul, seega mesinduses kui jõukohases tootmistegevuses. Veelgi suurem on mesinduse mõju mesilaste tolmeldamistegevuse kaudu suure kaude tulu tootmisel keskkonna ja laiemalt kogu ühiskonna hüvanguks. Hinnanguliselt saab väita, et kui mesinikud teenivad oma töö tulemusena meemüügist teatud summa, siis mesinike töö viljana saavad teised aiandus- ja põllumajandustootjad või keskkond sellest ilma omapoolsete kulutatud mesinikust 10 korda suuremat kasu. Mesinikud ja mesilased vääri-vad selle eest ühiskonna tunnustust ja toetust. See toetus stimuleeriks mesinikke oma alaga innukamalt tegelema ja mesin-dust laiendama.

Mesinikele mesilasperede pidamise toetuse kohaldamine aitaks arendada Eesti mesindust, suurendaks meie mesinduse konkurentsivõimet ja jätkusuutlikkust ning oleks tootjate võrdse kohtlemise printsiibi kohaselt õiglane. See toetus võiks olla suunatud eelkõige mesilasperede talvesööda maksumuse osaliseks hüvitamiseks. Talvesöödakulu on Eestis kliimatingimuste tõttu mesinikele suur lisakulu, mida Euroopa Liidu lõunapoolsete liikmesmaade mesinikud ei pea kandma.

Vastavalt kalkultatsioonidele oleks vajalik toetussumma 20 eurot mesilaspere kohta. Selle toetuse saajate hulka tuleks haarata võimalikult kõik mesinikud, sealhulgas ka väikemesinikud. Sõltumata mesila suurusest

teevad ju kõigi mesinike mesilased tolmeldamistööd ja toodavad kaudset tulu põllumajandustootjate ja keskkonna kasuks.

Samas peaks toetust taotlevate ja saavate mesinike mesilad kindlasti olema registreeritud PRIA registris. See nõue koos toetuse saamise stiimuliga aitaks korrastada Eesti mesindust ja muuta mesinikud seadusekuulekamaks. Samuti annaks see Eesti mesinduse statistiliste näitajate osas suuremat selgust ja paremat ülevaatlikkust. Maaeluministeeriumis toimunud senistel mesinduse ümarlaudade koosolekutel ja hilisemates töögrupi aruteludes on seda ettepanekut toetatud. Siiani on selle toetuse rakendamise peamiseks takistuseks toodud vastavate rahaliste vahendite nappust. Nüüd, kus valitsus on otsustanud maaelu ja põllumajandust senisest suurema tähelepanu

ga toetada, on aeg see positiivne suhtumine ka mesinikele nähtavaks ja tuntavaks muuta. Eesti mesinike jaoks oleks üks riigi poolt antav selge ja konkreetne tunnustav signaal see, kui mesilasperede pidamise toetus lõpuks ometi välja kuulutatakse ja ellu rakendatakse.

Eesti Mesinike Liit loodab koostöös Maaeluministeeriumiga jätkuvalt edendada Eesti mesindust kui meie maaelu üht lahutamatu osa, mis on toeks keskkonnale ja kasuks kogu ühiskonnale. Loodame, et ministeerium jätkab mesindusala ümarlaudade korraldamist, et koos mesinike esindajatega tegeliku mesinduse probleeme arutada ja üheskoos lahendusi leida. Samuti loodame, et taastatakse ümarlaua taustal loodud temaatiliste mesindusala töögruppide (mesilashai-gused, taimekaitsetöödega seoses olevad probleemid, mahemesindus

jt.) aktiivne tegevus ametnike ja mesindusorganisatsioonide esindajate osalusel.

Mesindusprogrammi täitmise koordineerimiseks moodustatud varasema juhtkomisjoni ja praeguse hindamiskomisjoni töö tulemuslikkus kinnitab selliste töögruppide koostöö efektiivsust. Eesti Mesinike Liit ja kõik mesinikud teevad enda poolt kõik selleks, et Eesti mesindus edasi areneks ja et meie mesindusel oleks tulevikku. Riigi mõistev ja toetav suhtumine ja ametkondade koostöö mesindusorganisatsioonidega on sealjuures vajalik eeldus, et võimaldada ja aidata mesinikel neid eesmärke paremini ja kiiremini täita.

Aleksander Kiik
Eesti Mesinike Liidu juhatuse
esimees

MESILASPEREDE REGISTREERIMINE PRIAS

Pole saladus, et hinnanguliselt pooled Eesti mesilaspered on endiselt PRIA registrisse kandmata. Põhjendusi, miks seda ei soovitata teha, leidub seinast sein. Üritan siinkohal selgitada, miks mesilasperede registreerimine on ajalik, ja lahata võimalikke hirme, mis inimestel võivad sellega seoses olla.

Põhjused/vajadused

Ma ei hakka lahkama seaduse täitmise vajadust. Ilmselt peavad mõned seda olulisemaks kui teised, ja need keda seadusest tulenev kohustus pole seni veenud, ei tee seda ilmselt ka edaspidi.

Ometi on tauditõrjeseadusest tuleneva kohustuse sisu mesilaspered kirja panna kriitilise tähtsusega küsimus just haiguste leviku tõkestamise kontekstist lähtuvalt. See on esimene ja kõige tähtsam põhjus, miks mina mesinikuna soovin, et ka kõigi teiste mesilad oleksid registris. Meil ei ole suuri üle-riigilisi mesilashai-guste taudipuhanguid olnud, aga olukord seakasvatuses võiks mesinikele anda aimu, milline katastroof neid ees ootaks, kui leiaks aset suurem Ameerika haudmemädaniku epideemia. Arvestades registreerimata mesilate osakaalu, ei oleks

meie sektoris kasu ühestki tsooni rajamisest või olukorra kaardistamisest, sest meil lihtsalt puudub ülevaade mesilastest ja nende asukohtadest. Ma pole suurem asi seakasvatuse ekspert, aga uudiste vahendusel olen aru saanud, et sigu saab erinevalt mesilastest vähemalt hooneni kinni hoida ja haigustekitajate ligipääsu kontrollida. Ameerika haudmemädaniku suhtes on aga haavatavad kõik mesilaspered, hoolimata mesiniku kvalifikatsioonist või enesehinnangust. Ideaalolukorras oleks minu ettekujutus taudipuhangu likvideerimisel just kaardipõhine lähenemine ja haiguskollete isoleerimine. Vajadusel saaks terved pered taudi eest ära transportida, aga selleks on vaja reaalsele olukorrale võimalikult lähedast infomaterjali mesilasperede paiknemise osas.

Varroatoos

Kui palju kuuleb lugusid sellest, kuidas mesinik ravib mesilasperesid kõikvõimalike vahenditega uuesti ja uuesti, lesta muudkui kukub tuhandete kaupa ja jääbki kukkuma. Ilmselt on sellises olukorras tegemist tugeva välise nakkuse mõjuga. Kuskil naabruses on ilmselt mesinik, või siis teda juba ammu enam ei ole, aga tarud on ja püüavad igal aastal uusi sülemeid, kui vanad pered on jälle ära sur-

nud. Varroatoosist nõrgestatud pered langevad sügisel paratamatult rünnakute ohvriks ja koos magusaga vee-takse kaasa ka lestad. Ma ei oska siin taktitundelist paral-leeli tuua, aga selline "mesila" on nagu marutõbine koer, kes kõiki möödujaid hammustab, aga kellega midagi ette ei võeta. Ja kuidas keegi saakski, kui seda mesilat ei ole juriidilises mõttes olemas ja veterinaaramet ei ole kohus-tatud sellega tegelema? Tegelikult me loomulikult ei saa ega peagi siin ametnikele lootma jääma, et nemad meie eest sellise probleemi lahendavad. Sellistele mesilatele tuleb omaniku olemasolul adekvaatset nõuandeteenust pakkuda, ja omanikuta mesilad tuleb likvideerida.

Mured ja hirmud seoses registreerimisega?

Minu hinnangul on suuruse järjekorras esimene ja kõige suurem hirm maksuameti ees. Olge rahulikud, mesinikud! Eesti riik pole veel nii rikkaks saanud, et sellise seltskonnaga selliste summade pärast CSId mängima hakata ja PRIA registri alusel teid kontrollima tulla. Ja kui kunagi tulebki, siis on teil ju loogilisem öelda, et mett ei saanud, kui seda, et neid mesilasperesid teil seal maja kõrval tegelikult olemas ei ole.

Toiduohutus? Kontrollid?

Ehkki toidukaitlemisel kehtivad Eestis "euronõu-ded" juba alates 2001. aastast, on mesinike hulgas hirm nende suhtes kohati sama suur kui viisteist aastat tagasi. Kardetakse, et kui mesilaspered registrisse pannakse, siis tuleb kohe keegi kontroll, kes käsib kuurinurka roosteva-ba kraanikausi paigaldada ja vastasel juhul teeb trahvi. Ma ei hakka siin nõuetest pikemalt rääkima, aga kui te sisuliselt tegelete väga väikeses mahus tootmisega, siis väga hull see asi ei ole. Põhimõtteliselt võib teid kontroll korra kolme aasta jooksul külastada, väga suure tõenäo-susega ta seda ei tee, aga kui ka tuleb, siis lepib teie selgi-tusega, kuidas te oma köögis vurritate ja uut kraanikaussi paigaldada ei ole vaja. Iseenesest võiks ja peaks piirkond-like ühenduste infopäevade fookust natuke selles suunas timmima, kui mu arusaam sellest olukorrast tõele vastab.

Vargad?

Kuna minul pole ühtegi peret varastatud, siis ma ei hakka väitma, et seda ei tehta. Tegelikult on varastatud söödaräume, mis viis perede hukkamiseni, aga sellised imbetsillid ilmselt ei tea, mis on internet, veel vähem oskavad nad PRIA kaardilt mesilasperede asukohta otsi-da. Veel vähem võtavad nad selleks ette pika sõidu tundmatusse kaugusesse. Pigem varastavad nad naabrilt või kodukoha lähedusest, kus nad niikuinii teavad, kus teie mesilaspered asuvad. Jah, ma ise olin ka selle aspek-ti suhtes kunagi skeptiline ja märkisin grupi asukohad meelega pisut vale koha peale, aga neid ära peita nii ehk

naa ei õnnestu ja möödasõitjad ja muud huvilised on nende olemasolust paratamatult teadlikud. Mesinikud ju teavad, et mesilasperesid varastavad ka enamasti "mesi-nikud", kes ei saa tegelikult üldse aru, kuidas mesilaspe-resid pidada ja nad pidevalt kätte ära suretavad. Võime ju tunnistada, et peamine mesilasperede hukkamise põhjus on ikkagi varroatoos, ning kui selles osas olukorra natuke rohkem kontrolli alla saame, väheneb ka hukkumine ning sellega koos loodetavasti ka perede vargus. Ma mõõnan, et see varguste aspekt on küll olemas, kuid see pole nii suur, et selle pärast riskida taudipuhangute ohjamatu levikuga. Eestis varastatakse aastas võib-olla paarküm-mend mesilasperet, ja need saadakse enamasti hiljem ka kätte. See on 0,1% registreeritud peredest.

Miks ma peaks?

On olemas grupp mesinikke, kes mesindavad heal või väga heal tasemel nii üldiselt kui ka haiguste osas, kuid registris siiski ei ole. Ütleme nii, et nende potentsiaalne negatiivne mõju ümbritsevale mesindamiskeskonnale on üsna väike või võrreldav registreeritud ja väga heal tasemel mesinike omale. Ma olen nõus, et sisulist vahet ei ole, ja suur osa mu eelnevast argumentatsioonist keerles selle ümber, et registreerimata mesinik on justkui automaatselt mingi ohuallikas. Ei ole ilmtingimata. Oht realiseerub just epideemia-situatsioonis, ja minu pärast võite te makse maksta või mitte ja vurritada laudas sea seljas või oma tutikas läikivas vurriruumis, aga kui taud juba liikvele läheb, siis on liiga hilja.

Tüütu ja arusaamatu?

Sellega ma olen nõus. Kui nüüd päris aus olla, siis esimesel korral, kui ma registreerisin mesilased ise sellest on nüüd aastaid, siis mõningase pusimise järel pidasin ka lõpuks kergemaks lähimasse PRIA esindusse kohale sõita. Eriti naljakaks teeb selle asjaolu, et ma olin siis umbes 25, mitte 75. Õnneks on PRIA register selle ajaga natuke inimsõbralikumaks muutunud. Siiski on ilmselt veel inimesi, kellel ei ole arvuti kasutamise võimalust/ oskust (nagu minul), võimalust PRIAsse kohale minna ega noori sugulasi, kes saaksid selles küsimuses aidata. Kui ma ei eksi, siis on ka EML/MP mesinikele infopäe-vadel vastavasisulist abi pakunud ja kindlasti teeb seda ka edaspidi. Okei... Järele jääb ikka üsna arvestatav hulk inimesi, ja ma pakun, et siin ongi kõige lihtsam ja õigem lahendus see, et kui te teate oma läheduses naabruses mesinikke, kes ei ole registris, siis uurige sõbralikul toonil ja pakkuge selles tegevuses abi. Hilisem iga-aastane perede arvu teatamine on esmase registreerimise täht-suse kõrval pigem sümboolne tegevus, sest haigusi kannavad edasi ühtmoodi nii 8 kui 12 mesilasperet. Loomulikult, kellel võimalus, siis täitke ka iga-aastast

kohustust, tänu millele me saame adekvaatselt aimu kogu mesinduse olukorrast ja tervisest.

Kas ma reageerin üle?

Pole välistatud. Ma pole Ameerika haudmemädanikust põhjustatud probleemidega lähedalt kokku puutunud ja ausalt öeldes ei taha ka seda kogemust. Paraku on üsna suured võimalused, et varem või hiljem peab selle artikli oma kogemustepagasisse lisama ja ma annan oma panuse, et selleks ajaks on veterinaarsüsteemil parem tööriist, millega mesinikele appi tulla, selle asemel, et

hädaldada kuidas riik mesinike jaoks kunagi midagi ei tee.

Kui kellelegi on seoses mesilaste registriga veel mingeid põhjendatud või põhjendamata hirme ja küsimusi, siis kirjutage mulle ja ma hea meelega vastan või kommenteerin oma arusaama kohaselt.

Mart Kullamaa
Eesti Kutseliste Mesinike Ühing

VALMIS EESTI MESILATE KAART

Aadressil mesilad.mesindus.ee on detsembri algusest võimalik tutvuda uue Eesti mesilate kaardiga, mis kasutab PRIAs registreeritud mesilate andmeid. Peamised erinevused PRIA kaardiga võrreldes:

- kaarti on oluliselt lihtsam kasutada ja see on spetsiaalselt mesilaste andmetele mõeldud,
- kaardil on lisaks mesilate andmekihile võimalik sisse lülitada korjeala puhverkiht raadiusega 2 km mesilast,
- kaardil on eraldi tähistatud tava- ja mahemesilad ning mahemesindusele üleminevad mesilad (vastavalt kollase, rohelse ja oranžiga),
- ühe nupuvajutusega saab kaardil liikuda enda asukohale (näiteks mesilas olles),
- veebiaadressi abil saab viidata konkreetsele asukohale, näiteks Kesselaid: <https://mesilad.mesindus.ee/#10/58.6328/23.4241>.

Kaardile tuleb lähiajal veel mitmeid lisavõimalusi, millega saab ennast kursis hoida kaardil oleva ettepanekute viite abil. Samuti on väga oodatud omapoolsed ideed.

Mesilakaardi arendamise käigus registreerisin ka oma mesila ning saadud kogemuse põhjal koostasın mesila PRIAs registreerimise lühijuhendi (viide olemas ka mesilakaardil). Uued andmed kantakse mesilakaardile 1 kord ööpäevas (öösel).

MESILA PRIAS REGISTREERIMISEKS

1. Suundu vanasse e-PRIA-sse ja logi sisse.
2. Vali isik, keda soovid esindada (kas ennast eraisikuna või enda ettevõtet).
3. Vali Teenused > ANDMETE ESITAMINE.
4. Kui soovid:
 - a. mesilat registreerida, vali teenus Hoone või ala registreerimise taotlus > registreeri loomapidamisala;
 - b. registreeritud mesilas perede arvu muuta, vali teenus Mesilasperede arvu teatamine > Mesilasperede arv ehitises 1. mai seisuga.

Vt. ka: <https://github.com/honeymarket/mesilad.mesindus.ee/issues/9>

Tormi Tabor
mesindus.ee haldaja
Tel. 5451 3000

Foto: Kadri Uusojä

KAS MESINDUS VAJAB SEADUSANDLUST?

Me võime mesinikena vaid imetleda seda, kui hästi saab mesilasperre oma elukorraldusega hakkama ning millise kooskõla ja sihipäraga mesilased tegutsevad. Sageli võrreldakse mesilasperre käitumist inimeste mõõtkava kohaselt kuningriigiga, mida juhib iseoma tarkusest kuninganna ehk mesilasema. Teisalt jälle võib mõnigi kord märkata, kuidas hoopis mesilasperre teeb otsuseid ja sunnib mesilasema toimima nii, nagu see pere vajadusteks või ellujäämiseks kõige targem on. Olgu see või näiteks sülemlemiseks valmistumine, kus mesilased ehitavad sülemikupud ja ema on sunnitud sinna munema. Sellele järgneb veel mesilasema karm dieet, et ta jaksaks sülemiga ära lennata – vaevalt see kuningannale meeldiks. Aga mesilasperre käitub oma geneetilise mälu kogemuse ja tarkuse alusel nagu hästiorganiseeritud sotsiaalne ühiskond. Ei mingit põhiseadust, rakendusmäärsi ega käskkirju!

Inimeste ühiskonnas ei saa vähemalt tänapäeval asjad nii lihtsalt toimida, ikka on vaja juhendada mingisugustest seadusepüüalatest. Kas ka mesinduses? Eestis puudutavad mesindust vaid mõned üksikud ministri määrused, nagu näiteks mee kvaliteedi või mesilaste PRIA registri kohta. Aga teistes maades? Taanis on teadaolevalt ainsa riigina mitmete rakendusmäärustega mesindusseadus. Mitmetes maades, sealhulgas Soomes, on ministri või valitsuse määrused mesilashaiguste, eriti ameerika haudmemädaniku seire ja tõrje alal. Eesti ei kuulu kahjuks seni veel selliste riikide hulka.

Huvitav on jälgida mesindusala seadusandluse arenguid meist idapoolsema kultuuri ja poliitikaga

riikides – Venemaal ja Valgevenes. Mõlemas riigis on mesindusel pikaajalised tugevad traditsioonid. Neil on ka sarnaseid poliitilisi jooni – riiki juhitakse karmi presidendikäega. Valgevenes püüdsid mesindusorganisatsioonid algatada mesindusseaduse kehtestamist, aga see mõte jooksutati liiva. Aga Venemaal?

Ajalooliselt ja traditsiooniliselt on Venemaal mesindus olnud laia levikuga ja riigile kasulik tegevusala. Vaha ja mesi, mida mesinikud kümnisenäriigile andsid, olid Venemaa jaoks Euroopa maade suunas olulised eksporditavused. Juba enam kui tuhat aastat tagasi käskis suurväst Vladimir oma seaduseraamatusse raiuda peatüki jagu mitmeid olulisi mesindust tähtsustavaid ja reguleerivaid punkte. Ka tänapäeva Venemaa mesindusringkonnad on püüdnud algatada ja jõustada terviklikku mesindusseadust, aga praegune riigipea Vladimir pole selleks veel oma käsku andnud...

Venemaa mesindus on üks maailma suuremate tegijatest – 3,5 miljonit mesilasperet ja 70 000 tonni meetoodangut aastas. Selline suur süsteem vajab riiklikke korralduslikke õigusakte. Kuigi mesinikud pole saavutanud mesindusseaduse kehtestamist, on nende pikka võitlust siiski krooninud üks oluline võit. Refereerides Venemaa mesindusajakirjas “Ptšelovodstvo” nr. 8/2016 kirjutatud artiklit, kinnitati 19. mail 2016 Venemaal põllumajandusministri käskkirjaga nr. 194 “Mesilaste pidamise eeskiri”, mille täielik nimetus on küll palju sõnalisemalt kirja pandud.

See eeskiri puudutab Venemaa kõiki erinevates omandivormides mesilaid. Venemaal peetakse

praegu vaid 7% mesilasperedest majandimesilates ja tervelt 93% erasektoris. Suur osa mesilatest paikneb suvilates ja tiheasustusaladel ning eks seal kipub tekkima naabruskonflikte – see probleem on Eestiski tuttav teema. Määrus püüab seda valdkonda reguleerida, täpsustades nõudeid mesilasperede pidamisel. Näiteks sätestab määrus (tihe)asustusega alade, sealhulgas suvilapiirkondade osas, et seal tohib pidada kuni 2 mesilasperet 100 m² kohta. Seega kui krundi suurus on 800 m², siis tohib seal pidada kuni 16 mesilasperet.

Võimalikke naabrusprobleeme ette nähes on eeskirjas ka nõue, et mesilastarud peavad paiknema naaberkrundi piirist vähemalt 3 m eemal ja tarude lennuavad olgu suunatud mesilaga krundi sisesuunas. Seda vähima kauguse nõuet ei kohaldata, kui krundipiiril on ehitis, plankaed või tihe põõsashekk kõrgusega vähemalt 2 m. Võrdluseks võib tuua Alam-Austrias kehtiva mesilaste pidamise eeskirja, kus mesilastarud peavad asuma krundipiirist vähemalt 6 m kaugusel ja krundipiirile soovitatakse samuti rajada vähemalt 2 m kõrgune mesilaste madallendu takistav tõke. Ka Eestis on EML soovitanud mesinikel naabruskonfliktide vältimiseks lähtuda Alam-Austriaga sarnastest juhistest.

Venemaa eeskirja üks osa on pühendatud rändmesinduse reguleerimisele. Loomulikult peab mesila rändgrupi paigutamiseks olema maaomaniku või vastava riigiasutuse luba. Nagu Eesti viimaste aastate praktika mõnigi kord näitab, paigutatakse rändele või uude korjekohta viidud mesilagrupp mõnele teisele mesilale või kanarbikukorjale ka teisele rändegrupile tülitekita-

valt lähedale. Venemaa määрус ütleb: rändele viidud mesilagrüppi ei tohi paigutada varem samasse piirkonda rändele toodud teise mesiniku mesilasperedele lähemale kui 1,5 km. Kui selles piirkonnas on aga statsioonarne mesila, siis ei tohi rändmesilat paigutada sellele lähemale kui 3 km. Kuidas need nõuded sobituskid Eesti oludesse?

Venemaa eeskirjas käsitletakse veel palju erinevaid mesilaste pidamisega seotud valdkondi, mis võiks ka Eesti tingimustes huvi pakkuda. Näiteks on täpselt reguleeritud raskete mesilashaiguste (ameerika haudmemädanik jt.) korral kehtestatavad karantiinõuded. Mesilasperesid ei tohi paigutada meditsiiniasutustele, koolidele, lasteaedadele, kultuuriasutustele ja teistele rahvarikastele kohtadele lähemale kui 100 m. Kui läheduses paiknevad kondiitri- või keemiatööstuse ettevõtted, siis peab mesila kaugus neist olema vähemalt 500 m. Siit meenub ühe vanema põlve Tallinna mesiniku jutt, kuidas tema mesi oli mõnikord olnud pisut šokolaadimaitseline. Põhjus oli ilmne: Kalevi kommivabrikuni oli tema mesilastel vaja lennata küll ligi kilomeeter, aga magusate lõhnade kutse oli pärituulega nii tugev...

Kas ka Eesti mesindus vajaks senisest selgemat seadustega reguleerimist? Ühelt poolt arvavad paljud mesinikud, et kui seadused

nende tegevusvabadust raamidest suruvad, siis ei taha nad sellest midagi teada. Olgu või näiteks kehtiv nõue, et kõik mesilad, alates ka ühest mesilasperest, peaksid olema registreeritud PRIAs. Eesmärgiks on kujundada register ja selle kaardirakendus abivahendiks, mille kaudu saavad põllumehed oma taimekaitsetöödel vältida lähedalasuvate mesilate kahjustamist ning mis aitab mesilastaudide korral abistada haiguskolde piirkonna mesinikke. Riik soovib koguda registri kaudu ka andmeid mesilasperede üldarvu ja paiknemise kohta, sest nende andmete alusel hakatakse edaspidi andma Euroopa Liidu toetust Eesti mesinduse arendamiseks.

Reaalsus on kahjuks see, et enam kui pooled Eesti mesinikest ei ole oma mesilaid registreerinud. Kas see tuleneb mingitest igaks-juhuksehirmudest või väljendab lihtsalt reeglitele vilistamist? Kas EMLil ja teistel mesindusorganisatsioonidel on siis üldse mõtet pingutada, et näiteks kohustada põllumehi pestitsiidipritsimiste eel jälgima PRIA mesilate registri kaart? Kas nõuda riiklikult veterinaarsüsteemilt ohtlike mesilashaiguste seiret ja tõrjet?

Arutatakse ka nii, et kui mesinikel oleks registri kaudu saadaval mõni otsene "präänik", siis oleksid nad enamikus juba ammugi oma mesilatega registrisse jõudnud. Kui

näiteks EMLi hiljutine kiri ministri-le suudab ellu kutsuda mesinike ammuse ootuse, et mesilasperede pidamise eest oleks riik valmis registreeritud mesinikele rahalist toetust maksma, kas suurendaks see PRIA registri populaarsust? Paralleelse mõttena tuleb meelde olukord pisut enam kui 25 aastat tagasi, mil suhkrust sai talongikaup. Mesinikele anti siis mesilasperede talvesööda ostmiseks suhkrutalonge. Tulemus: Eestis suurenes registreeritud mesilasperede ametlik arv umbes 1,6 korda. Kadusid talongid, ja mesilasperede arv kukkus taas enam kui 1,5 korda. Järeldus: "präänikutel" on mesinike seadusekuulekusele selge mõju.

Millist seadusandlust siiski vajaks Eesti mesindus ja kuidas peaks see toimima ka mesinike poolt vaadates motiveerivalt ja kaitsvalt? Seda peaksid ühelt poolt selge sõnaga ütleva mesinikud ise, ja EML on mesinikele selliste ettepanekute eest tänulik. Teisalt on kasulik vaadata ka teiste maade vastavaid kogemusi ja püüda neist positiivsemat osa Eestis ära kasutada. Meie oma Eesti mesindusseaduseni on veel ilmselt pikk tee. Aga näiteks mesilaste pidamise üldistest reeglitest või ametlikust eeskirjast võiks vast meie mesinduse korrastamisel abi olla? Mida arvad Sina?

Aleksander Kiik

VARROALESTA TÕRJUMINE MESILAS RAAMIISOLAATORIGA

Viimasel kümnel aastal on mesiniku jaoks tõusnud jälle päevakorda lestatõrje. Siia maani sai suht lihtsasti ravida nn. ribadega, aga lestad on muutunud ribade enam kui 30-aastase kasutamise juures nende toimeainete suhtes resistentseks. Viimased 67 aastat on otsitud alternatiivseid

viise. Enamasti tulevad meelde jälle hästi ära unustatud vanad võtted, mida on veidi uuendatud, või siis kasutatakse lihtsalt uusi masinaid (igasugu aurutid jne.)

Kahjuks on need suht ajakulukad, ja ma ise otsin just viisi, kuidas teha

lesta tõrjet ilma täiendava ajakuluta ja võimalikult lihtsalt, aga peaaasi, et oleks efektiivne. Näiteks on oblikhappe suhkrulahuse tilgutamine väga odav ja ka tapab lestasid, kuid jääb ainukese tõrjena kahjuks väheseks. Vaja oleks lestatõrjet teha kohe pärast mee äravõttu, et talvitunud

mesilased oleksid ilma kahjustuseta. Siis on aga peredes haue sees ja tilgutamine ei toimi.

Nii jääbki üle kas sipelghappe aeglase aurutamise pakid (ka tümool) peale panna või aurutada erinevat moodi oblikaga. Esimesel juhul on mesilaspere söötmine problemaatiline ja ka temperatuur peab klappima. Oblikhappega aurutamise on tõhus, aga ajakulukas. Tuleb sõita mesilad 34 korda nädalase vahega läbi ja kõik pered ära aurutada. Ühele perele kulub aega siis olenevast meetodist 25 sekundit kuni 4 minutit (seda aega saab küll lühendada, tehes korraga mitme aparaadiga näiteks plaataurutitega). Lisaks sõitmine gruppide vahel. Kahjuks on augusti- ja septembrikuu mesinikule niigi kiire aeg, toimub meevõtt, vuritamine, söötmine, vahasulatamine

jne., nii et aega napib niigi vaja ju mesila talvituma panna. Apiquard on tõhus (80%), aga kallid, ja jälle temperatuuri suhtes nõudlik ning seda on vaja ravi ajal panna 23 korda.

Nii ma nuputan, kuidas saada selline tõhus lestaravi skeem, et ravi pärast ei peaks tegema mesilasse eraldi sõite ning et see oleks lihtne ja tõhus. Pikk jutt lühemaks. Lõpuks leidsin endalegi üllatuseks, et seda võiks teha nii, et raviks pered juba suvel ära, et sügisel poleks sellega vaja tegelda. Vastu talve võiks siis oblika tilgutamisega veel üle teha, sidudes selle söödanõude äratoomisega, et mitte teha ekstra sõitu. Suvel on jälle see probleem, et toimub meekorje, ja siis ei tahaks keemilisi aineid (seda on ka oblika sipelghape) tarru manustada. Lugesin eelmisel talvel lestatõrje

kohta erinevaid artikleid, vaatasin netis ka videoid ja kuulasin ingliskeelseid loenguid. Märkmeid tehes avastasin, et võiks katsetada lesta ülekavaldamist, kasutades selleks ära lesta apluse. Jälle pikk jutt lühemaks: jõudsin lõpuks kahe eesti raami suuruse raamiisolaatori juurde. Seda sai siis sellel aastal oma mesilas kahes mesilagrupis ka katsetada.

Kaks raami tagab mesilasemale ca 16 000 kärjekannu ja kui võtta ema keskmiseks munemisvõimeks ca 2000 muna ööpäevas, siis on emal ruumi seal muneda vähemalt 8 ööpäeva. Etteruttavalt võin öelda, et selgus, et esimesel 12 ööpäeval ei hakka emad kohe munema. Otsustasin, et panen emad inkubaatorisse ja käin mesilas, nagu ikka, iga 9 päeva tagant.

Skeem on siis järgmine:

1. Esimene päev panen emad isolaatorisse kahele tühjale kärjele.
2. Üheksa päeva pärast tõstan isolaatorist haudmeraamid välja ja panen isolaatorisse järgmised kaks tühja kärge. Ema jääb isolaatorisse. Välja võetud haudmeraamid jäävad tarru isolaatori kõrvale.
3. Kaheksateistkümne (9-päevane tsükkel) päeva pärast tõstan haudmeraamid jälle isolaatorist välja ja asendan uute kärgedega. Ema jääb isolaatorisse. Esimesel korral välja võetud haudmeraamid on nüüd ca 18 päeva vanused ja nendest teen uue mesilaspere: võtan kahest tarust kokku neli sellist haudmeraami, lisan kaks söödaraami ja paarumata mesilasema. Nii saab näiteks 10 taruga grupist teha 5 uut peret, kas ajutiselt või pikemaks ajaks.
4. Kahekümne seitse päeva pärast (9-päevane tsükkel) võtan tarust eelmine kord isolaatorist välja võetud raamid ja teen nendest uued pered, nagu 9 päeva tagasi esimeste raamidega. Isolaatori eemaldan tarust, ja pere jätkab oma tegevust nagu tavaliselt. Äravõetud raamide asemele panen muidugi uued raamid sisse.

Nüüd on nendes peredes, mis said eelmine kord tehtud, haue koorunud, aga uus ema pole veel munema hakanud või pole peres vähemalt kinnist ega lahtist hauet. Heal juhul on ema paarunud ja just munema hakanud. (Tuleb lisada, et sellistel peredel ema vastuvõtmine 99%, puudub ju lahtine haue ja pere koosneb ainult noortest mesilastest.) Lisaks noortele koorunud mesilastele on peres ka pooled suure pere lestadest, kuna lahtist hauet oli tarus ainult nendel kärgedel, mis olid isolaatoris, ja kõik vabad lestad kogunesid sinna.

Nüüd ravin selle pere ära. Mina kasutasin kõrgede pritsimist oblikhappe vesilahusega, aga võib kasutada ka oblika aurutamist jne. Kuna lestal pole kuhugi peituda, on ta määratud suurema. 9 päeva pärast teen sama nende uute peredega, mis said hiljem tehtud. Tulemuseks on see, et põhiperedest on lestad haudmeraamidega välja viidud, ja kirjanduse järgi on selle kasutegur 90%. Sügisel, novembris, tasub oblikhappe tilgutamist ikka teha. Uued pered on ka puhtad. Kui peresid pole juurde vaja, võib pered sügisel uuesti ühendada, aga kui mesila laiendus nagunii plaanis, siis lähivad asja ette samuti, kui plaan varuperesid teha või peresid müüa. Millal peaks emad isolaatorisse

panema? Iga mesinik teab, millal tal peakorje hakkab, ning teades, et mesilase arengutsükkel haudmes on 21 päeva ja töomesilane läheb korjele 1421 päeva vanuselt, soovitan teha seda 23 nädalat enne peakorjet. Siis ei kaota ka korjemesilasi. Mina alustasin 15. juunil.

Kogemus

Tööd oli üllatavalt vähe. Kõige suurem töö oli uute perede tegemisel tarude tassimine. Lisatöid perede tavaläbivaatamise korral polnud, peale selle, et tuli kaks raami ümber tõsta. Kogu tegevuse sai teha ära samal ajal, kui toimus korraline perede ülevaatus. Asja lihtsustamiseks panin isolaatori ülemisse korpusesse, ja polnud vaja ka korpust ümber tõsta. Pered olid sügisel les-

tast puhtad, võrkpõhja ja oblika-ga proovides lesta ei kukunud ja pered nii põhipered kui ka uued pered on novembri seisuga ilusad. Kartsin, et pered hakkavad tegema ase-emakuppe, aga 14 perest ei teinud ükski. Selline viis sobib hästi minu mesilasse, mesila suurus on mul 150200 mesilasperet. Selliselt võib toimida ka 8 või 10 päeva tagant. Mõlemal juhul ei jõua haue ära kooruda (lestad ei pääse välja) ja ka emal ei jää kitsaks.

Meevõtu ajal olin ravimisest nende perede juures prii. Tegin vaid sügisel tilgutamist.

Aimar Lauge
Muhu mesinik

MINU MOODSA MESINDUSE KÜMME REEGLIT

(algus oktoobrikuu "Mesinikus")

Kim Flottum

Avaldatud Apikultuuris 04.06.01.2015

Reegel 2. Hea genofond

Selle reegli aluspõhimõtted on väga lihtsad. Nende järgimine on mõnevõrra keerukam, aga seda tuleks taotleda. Selleks võib ise kasvatada vajalikud mesilasemad või siis teha koostööd emadekasvatajaga, kellel on samasugused eesmärgid. Looja peale lootmine siinkohal ei aita. Käesolevat reeglit... – põrgusse! Nii esimest kui ka teist reeglit mõjutav tõde on see, et pahatihti kasutame me mitte selliseid mesilasemasid, keda me tahaksime kasutada, vaid selliseid, keda õnnestub hankida/kasvatada.

Kui te oma mesilasemad sisse ostate, siis tehke eelnevalt kindlaks, et kasvataja on Bee Inform-programmi liige (s.t. et teda kontrollitakse ja ta tegeleb probleemidega, mis kontrolli käigus ilmne-

vad). Küsige otse: "Kas te olete BIP liige?" Kui vastus on eitav, otsige endale uus emadekasvataja.

OK, hea genofond. Kas te kasutate mesilasemasid, kes toodavad teie olude ja hooldusvõtete jaoks sobivaid mesilasi? Kui ei, on teie töö aastaringne mesilastega võitlemine, mitte nendega koostöö tegemine.

Kas tõuaretuse puhul peeti silmas teie regionaalseid iseärasusi (väga varane korje, vähene suvine korje, siis sügisene korje ja lõpuks pehmed talved VÕI väga hiline kevad, siis pikk suvine korje, mitte midagi sügisel ning karmid talved)? Või hoopis midagi erinevat? Kui teil on mesilased, kes ärkavad kevadel hiljem, ja teie esimene korje tuleb alles vöilillelt, on see üsna hea. Aga

kui teie esimene korje tuleb peamiselt vahtralt ja pajult ning alles siis vöilillelt, olete mitte ainult rongist, vaid kogu hooajast maha jäänud.

Kas teie talved on pikad ja külmad? Oktoobrist aprillini? Siis vajate mesilasi, kes oskavad nende kuupäevadega arvestada ehk korjavad sügisel piisavalt varusid (oma osa peate, muidugi, andma teie). Mesilasi, kes ei hakka hullumoodi hauet tegema enne, kui hilistalvel või varakevadel. Muidu peate igal kevadel söötma ja söötma ja söötma...

Te peate oma mesilastega koostööd tegema, sest vastasel juhul osutute mõlemad kaotajateks.

No ja teie ise? Kas olete kevadel taru kõrval valmis, et kindlustada

oma mesilastele toit, arenguruum ja kõikvõimalik muu vajalik abi? Või olete enamuse ajast kusagil tööasjades, puhkusel või puhtast laiskusest ära? Kui teie mesilased on valmis, aga teie mitte (pole haudmeruumi, pole laoruumi, sülem sülemi otsa), ei tule teie koostööt midagi välja. Teie olete vihane ja nemad... lasevad jalga.

Sama lugu sügisel. Mesilased vajavad talvekorda panekut, lisa-sööta, ravimeid – mida iganes, mis talvitumisele kaasa aitab – aga teie olete kusagil ära. Nemad nälgivad, surevad lestade kätte, külmuvad ära, kuna teie... pole seal, tegemas oma tööd.

Agas kui teie mesilased panevad poe kinni juba hilissuvel, ei tarvita pea üldse talvesööta ja hakkavad kevadel pihta tasa ja targu, siis need ongi laisa inimese mesilased – leidke endale sellised.

Niisiis... hea genofond: vastupidavad tavaliste mesilashaiguste suhtes, head meetootjad ja leebe käitumisega.

Vastupidavus haigustele võib olla probleemiks, aga kõikide haiguste puhul on abiks, kui mesilaste genofondis on normaalne (mitte äärmuslik) hügieenkäitumine.

Tavalisimate haigustega, nagu AHM, EHM, kott- ja lubihaue, saab hea hügieenkäitumisega mesilaspere hakkama. Nende haiguste tekitajaid on mesilasperes ilmselt kogu aeg olemas, aga nad ei pääse terviseprobleeme põhjustama. Mis tõstatab huvitava kõrvalküsimuse: kas mesilaspere peaks olema haigustekitajatest 100% vaba?

Varroalesta puhul on sama probleem: kui neid (mõnevõrra) on, siis me hakkame kohe ravima ja ei lase mesilastel endil proovi-

dagi. Mitteravimise kõige ägedamad pooldajad ütlevad, et kui pere parasiidi pärast hukka saab, tulebki lasta selle pere genofondil välja surra. John Kefuss Prantsusmaalt on üks nendest. Ta nimetab oma aretusmeetodit “Ela ja lase surra”. Kõigepealt valib ta välja muudelt omadustelt (tootlikkus, leebus jne.) meeldivad tõuliinid, laseb neil varroalestast nakatuda, ja kui nad on teatud aja pärast veel elus, peaks neil olema kõik omadused, et olla head mesilased: peavad kõigele vastu, kuigi tarus on seda “kõike” teatud määral olemas.

Millise meetodi abil leida parimad varroalesta, haudmemädanike või isegi gripikindlad mesilased, jääb veel pikaks ajaks vaidluste objektiks. Agas teie ise või see, kellelt oma mesilasemad ostate, peaksite ühel või teisel moel seda eesmärki taotlema.

Efektiivne meetootmine on raskelt määratletav termin. Meetootmise põhireegel on järgmine: suure hulga mee tootmiseks on vaja suurt hulka mesilasi. Vaevalt keegi tahab sellele vastu vaielda. Põhireeglile eelnevate reeglitega on keerulisem lugu: teil peavad olema mesilased, kes ehitavad pere õige korje ajaks piisavalt suureks (mitte ei hakka alles peakorje alguses kasvama). Alustuseks peate ise teadma, millal teie kandis peakorje pihta hakkab. Siis peate eelnevast johtuvalt teadma, millal peaksid teie mesilased kevadise ülesehitusega pihta hakkama. Kui nad ei kipu ise õigel ajal alustama, siis mida peaksite tegema – kas ajama nad kunstlikult (lisa-sööta abil) liikvele või laskma sel hili-se stardiga seltskonnal genofondi parandamise korras välja surra?

Ahjaa... see haigustele ja parasiitidele vastupanemise geen peab ka õigel ajal olemas olema, et pere saaks õigel ajal suureks kasvada.

Selleks, et te saaksite suure hulga mesilaste abil suure hulga mett, peavad teie mesilased olema kohandunud teie piirkonna järgi, vastupidavad tavaliste haiguste ja parasiitide suhtes ning võimelised õigeks ajaks palju mesilasi juurde kasvatama. Kui sellest valemist on midagi puudu, siis masinavärk ei tööta.

Te tahate ka, et teie mesilased oleksid käitumiselt lebed. On teistsuguseid arvamusi: vana ja osalt tõese ütelse järgi on “hulga mee saamiseks vaja tigeidaid mesilasi”. Üks kõige tootlikumaid mesilasperesid, mida ma olen siin kirde-Ohios kohanud, oli endaga neli aastat täitsa üksipäini hakkama saanud, korduvalt ise ema vahetanud, ja need emad olid paarunud kohalike, naturaliseerunud leskede-ga. Nad töid mett sisse ajal, kui teised pered napilt ots-otsaga kokku tulid. Nad alustasid kevadel teistest varem ja lõpetasid sügisel hiljem ning ei söönud talvel pea midagi. Kui rääkida uuest genofondist, ei olnud leebus nende meelisvalik. Tegelikult saavad tigeedad pered paremini kui nende lebed sugulased hakkama röövlite, herilaste ja ka tihastega (originaalis – skunkidega), seega jäid nad üksipäini ellu... ja olid tigeedad nagu põrgulised. Neil oli õigel ajal palju mesilasi, et tuua talvitumiseks koju palju mett. Nad toimetasid niimoodi aastaid, kuni... tegid haiget maaomaniku lastele ja koduloomadele pea kilomeetri kaugusel tarust. Sestap pidime pere korralikult lahti võtma ja ema välja vahetama. See töö võttis kolm tundi aega, me kandsime kahekordseid kostüüme ja andsime korraliku tulekahju jagu suitsu. Praegu on see pere leebe, keskmise tootlikkusega ja ei paista millegi erilisega silma.

Teisalt on mul olnud pea sama suure tootlikkusega peresid, mil-

lega võis töötada T-särgis ja šort-sides – sellised toredad ja leebed pered, kellega on rõõm toimetada. Enamik mesinikest soovib mett saada, ja ma ei tea ühtki mesinikku, kellele meeldiks töötada kahekordsele kostüümis. Leebed pered hoia-

vad sind äris, tigidad vihastavad sind välja ja tekitavad soovi konkspeitel nurka visata.

Kui sa kasvatad ise oma mesilasemasid, kasuta jalahoobi-tehnikat: viruta taru pihta jalaga korralik

mats ja kui saad seepeale nõelata, mõtle enne, kui sellest tarust emamaterjali võtma hakkad.

EMLi KOOLITUSKESKUS TEAVITAB

Mesinduskursuste ja õppereiside kava on nüüd 90% täpsustunud.

Mesinduse ABC kursused:

- ABC kursus Tallinnas (tasuline) alustab 2.veebruari. Viimased vabad kohad.
- ABC kursus Tartus (tasuline) alustab 9. märtsil. Grupis on veel vabu kohti.

ABC kursus Rakveres (tasuline) alustab 26.veebruari, kui on vastav arv osalejaid. Grupis on veel vabu kohti. **ABC jätkukursusele** jätkub huviliste eelregistreerimine. Toimumiskohaks on planeeritud Viljandi. Täpne koolituskava on koostamisel ja infot anname liikmete e-listi ning kodulehe kaudu jaanuaris.

Kursustele on oodatud kõik, olenemata organisatsiooni kuuluvusest. EMLi Koolituskeskusel on registreeritud majandustegevuste nr. 14507, mis loob eeldused osalustasust tulumaksu tagastusele. Samuti oleme Eesti Töötukassa koolituskardi koostööpartner ja läbi Töötukassa on võimalik ka meie poolt korraldatavatel kursustel osaleda.

Planeeritavad sõidud

(osa mesindusalased, osa aiandus-mesindus ja mõni ainult loodus + kultuur, kuhu tegevjuht kutsub huvilisi)

Venemaa 2.7. mai

Marsruut ja mesilad veel täpsustamisel, kuid minnes on piiriületus Pihkva suunas, tagasitulek veel planeerimisel. Mesilate valik koostöös Ülo Lippa alias Metsamesinikuga. Eelregistreerumise alusel grupis juba 15 inimest. Grupi maksimumsuurus 35 osalejat.

Nartsissifestival Austrias ja Baierimaa loodus 25. mai 1. juuni

Koolituskeskuse väline loodusreis, grupijuhtideks Katrin Linask ja Marianne Rosenfeld. Katrini poolt kohakülastustel tõlge saksa keelest eesti keelde.

Põhja-Norra loodusreis 22.30. juuni

Grupijuhtideks Aleksander Kilk ja Marianne Rosenfeld.

Õppereis Soome mesilatesse 6.9. juuli

Mesilate valik ja tõlge soome keelest Aleksander Kilk. Võimaluse korral teeme reisi ajal laevaga 1-päevase väljasõidu Viiburisse.

Leedu mesindusfestival 4.6. august

Sõidame suure 46-kohalise bussiga, et oleks võimalik suuremaid ostusid teha. Sõidu toimumise eelduseks vähemalt 30 osavõtjat. Traditsiooniline sõit: festival ise toimub 41. korda, meie läheme sinna juba 6. aastat järjest.

Sloveenia-Horvaatia 22.31. august

Koolituskeskuse väline reis, tegevjuhi korraldamisel. Reisi ajal külastatakse ka ühte Sloveenia küla ning kohtutakse mesinikuga. Grupi maksimumsuurus 35 osalejat 49-kohalises bussis.

Valgevene 4.-10. september

Koolituskeskuse väline reis, tegevjuhi korraldamisel. Grupi maksimumsuurus 35 osalejat 49-kohalises bussis.

Õppereis Bulgaariasse 23.september 2. oktoober

Traditsiooniline sügisene mesindusalaane õppereis koolitusega bussis ja mesilate külastamisega. Koolitajad täpsustamisel. Grupi maksimumsuurus 40 osalejat, aga sõidame 49-kohalise bussiga.

**Täpsemat infot küsida telefonil 50 29 006 või mesilaspere@gmail.com
Konkreetsed reisikavad avaldame jaanuaris või veebruaris EMLi kodulehel.**

PIIRKONDLIKE SELTSIDE/SELTSINGUTE ÕPPE- JA TEABEPÄEVAD JAANUARIST MÄRTSINI 2017

Õppe- ja teabepäevade korraldamist toetab Euroopa Liit mesindusprogrammi 2017-2019 raames. Loengutest osavõtt on tasuta.

Elva Mesinike Seltsing Elva, Pargi tn.34

19.02.2017 kl. 10.00

- Talvised tööd mesilas. Valmistumine kevadeks. Milliste võtetega saab meetoodangut tõsta.

Lektor Rein Männiste

12.03.2017 kl. 10.00

- Varakevadised tööd mesilas. Perede kevadine läbivaatus. Vastused küsimustele. Lektor Astrid Oolberg

Info: Tõnu Hiiemäe, 50 49 020

Harju Mesinduse Selts Tallinn, Marja 4D

22.02.2017 kl. 17.00

- Talvised probleemid ja kevadeks valmistumine. Lektor Mai Endla

Info: Hans Kuusiku, 56 43 549

Hiiumaa Mesinike Seltsing Käina kool, Hiiumaa

4.02.2017 kl. 10.00

- Apiteraapia, vahaküünlad. Lektor Julia Volkova

11.03.2017 kl. 10.00

Mesindusinventar valmistame ise või ostame tööstuslikku. Lektor Ülo Lippa

Info: Asko Maivel, 54 616 460

Ida-Viru Mummu Selts Järve küla noortekeskus, Kohtla vald, Järve küla 10

26.02.2016 kl. 11.00

- Ülevaade vabariikliku talvise teabepäeva teemadest. Lektor ja info: Heiki Roots, 556 333 17

Karksi-Nuia Aianduse ja Mesinduse Selts Karksi-Nuia, kauplus Kadri II korrus

11.03.2017 kl. 10.00

- Kevadised tööd mesilas: varakevadine revisjon, kevadine varroatoositörje ja noseματοosiravi.

Lektor ja info: Antu Rohtla, 56 612 622

Keila Aiandus- ja Mesindusselts

Keila, Ohtu tee 5 II korruse saal

19.02.2017 kl. 11.00

- Mesilaspere talvitumise hindamine, söödavarude hindamine ja kevadine lisa söötmine.

- Nõrkade perede järelaitamine. Lektor Aleksander Kilk

Info: Aivi Jakobson, 51 945 876

Läänemaa Mesinike Seltsing Oru teeninduskeskuse saal, Lääne-Nigula vald, Linnamäe küla
11.03.2017 kl. 10.00

- Mesilaspere bioloogia. Mesinike õpe Olustveres enne ja nüüd. Lektor Marje Riis
- Info: Hardi Haabel, 53 49 57 32

Lääne-Viru Mesindusselts Lääne-Virumaa Rakenduskõrgkool, Rakvere, Rohuaia 12
4.03.2017 kl. 10.00

- Mesilasperede ettevalmistamine talveks. Lektor Valdek Rohtma
- Kl. 12.00**

- Mullaviljakusest taimekasvatuses mesinikule. Lektor Margus Ess
- Kl. 14.00**

- Mesilaste tõuaretusest. Lektor Peter Pihl
- Info: Heiki Männik, 51 81 891

MTÜ Virumaa Maheetootjad Väike-Maarja Valla Raamatukogu, Väike-Maarja, Lõuna 10
15.03.2017 kl. 10.00

- Mahepõllumajandusliku mesinduse teabepäev edasijõudnutele. Lektorid Aili ja Tõnis Taal
- Info: Aili Taal, 50 98 734

NB! Koolitus läheb arvesse mahepõllumajandusliku tootmise toetuse raames nõutava kohustusliku koolitusena.

Otepää Aianduse ja Mesinduse Selts Otepää AMSi maja, Hurda 5
12.02.2017 kl. 10.00

- Talvised tööd mesilas. Milliste võtetega saab meetoodangut tõsta. Valmistumine kevadeks.
- Lektor Rein Männiste

19.03.2017 kl. 10.00

- Varakevadised tööd mesilas. Perede kevadine läbivaatus. Vastused küsimustele. Lektor Astrid Oolberg
- Info: Tõnu Hiiemäe, 50 49 020

Põlvamaa Mesinike Seltsing Kohvik-klubi Aal, Põlva, Fr. Tuglase 2
25.02.2017 kl. 10.00

- Mesilaspere bioloogia tundmine tagab mesindusvõtete edukuse. Lektor Marje Riis
- Info: Ulvi Ajalik, 566 08 028

Pärnumaa Mesinduse Selts Pärnu AMSi ruumid, Pärnu, Allika 2A
19.02.2017 kl. 10.30

- 36 küsimust (mesinike poolt koostatud ja lektorile ette saadetud). Lektor Mart Kullamaa
- Info: Andres Lilleste, 566 20 100

Raplamaa Mesinike Selts Rapla Kultuurimaja
4.03.2017 kl. 11.00

- Varroatoos ja võitlemine sellega. Lektor Hagbard Räs
- Info: Viktor Reino, 56 56 90 13

Saare Mesinike Ühing Kuressaare Täiskasvanute Gümnaasium, Garnisoni 1
25.03.2017 kl. 10.00

- Mesilaste haigused. Uusim info mesinduses. Lektor Arvi Raie
- Info: Arnold Lokna, 51 48 217

Tallinna Mesinike Selts Tallinn, Ehitajate tee 5 VII-315
10.01.2017 kl. 17.30

- Mesilashaigused, nende tõrje ja kõik sellega seonduv. Lektor Aado Oherd

14.02.2017 kl. 17.30

- Eesti Mesilaste Tõuaretajate Selts. Kraini mesilased. Lektor Peter Pihl. Info: Erki Naumanis, 51 40 710

Tartu Aianduse ja Mesinduse Selts Tartu, Soola 1A

8.02.2017 kl. 17.00

- Mesilashaigused. Lektor Arvi Raie

Info: Astrid Oolberg, 55 671 485

Võrumaa mesinike seltsing Võru, Jüri tn 19A III korrus

18.03.2017 kl. 10.00

- Inventar ja mesindusruumid. Aastaring mesilas: tähtsamad tööd kevadisest puhastuslennust kuni talvitumiseni.

Lektor Rein Männiste

Info: Mati Urbanik, 5290388

Ei saa toetust mesindusprogrammist

Põltsamaa Mesinike Selts Põltsamaa Kultuurikeskus, J. Kuperjanovi 1

11.02.2017 kl. 10.00

- Mee turustamine. Mee käitlemine. Lektor täpsustamisel.

11.03.2017 kl. 10.00

- Mesilasperede kevadine hooldus. Lektor ja info: Ain Seeder, 52 50 204 ja veebilehel www.poltsamaamesi.eu

Tallinna Mesinike Selts Tallinn, Ehitajate tee 5 VII-315

10.01.2017 kl. 17.30

- Mesilashaigused, nende tõrje ja kõik sellega seonduv. Lektor Aado Oherd

14.03.2017 kl. 17.30

- Head mesindustavad. Lektor Aleksander Kilk.

Info: Erki Naumanis, 51 40 710

NB! Hiiumaa Mesinike Seltsingu 14. jaanuariks 2017 välja kuulutatud teabepäev jääb ära.

Õppepäevade teemade ja lektorite valikus võib ette tulla muudatusi. Muudatustest tuleb ette teatada hiljemalt 2 nädalat enne õppepäeva toimumist Eesti mesindusprogrammi projektjuhile, e-mail: mesindusprogramm@gmail.com või telefon 53414067).

Eelteade

EESTI MESINIKE TALVINE TEABEPÄEV TOIMUB TALLINNAS

EESTI MESINIKE TALVINE TEABEPÄEV toimub 28. jaanuaril 2017 Tallinnas Tallink Spa & Conference Hoteli konverentsikeskuses Sadama 11A (A-terminali juures).

Teabepäeva korraldamist toetab Euroopa Liit Eesti Mesindusprogrammi 2017-2019 kaudu.

Loengutest osavõtt on tasuta. Lõunasöök, kohvi- ja teepausid on tasuta.

Teabepäeva kava on koostamisel. Täpsem info avaldatakse 2017. aasta jaanuari alguses mesinduse veebilehtedel ja 12. jaanuaril ilmuvas Maalehes.

Kui teil on ettepanekuid või soove teabepäeval käsitletavate teemade osas, palume need saata e-posti aadressile mesindusprogramm@gmail.com Võimaluse korral püüame nendega arvestada.

Palume jälgida infot veebis: www.mesindusprogramm.eu ja www.mesinikeliit.ee

Täpsem info Aivar Raudmets, tel. 53 41 40 67

MUUTUNUD ON EMLi KONTORI TELEFONINUMBER

EMLi kontori uus telefoninumber on 530 77 778. Endine number enam ei kehti. Kontor on avatud teisipäeval ja reedel kell 1016, teistel aegadel kokkuleppel. Tegevjuhi telefonile 50 29 006 võite helistada kõikidel päevadel.

TEADAANNE EML LIIKMETELE

Alates 1. jaanuarist 2017 on liikmemaks **40 eurot aastas**, sõltumata liikmeks astumise hetkest. Senioridele ehk neile, kel on 1. jaanuariks täitunud **75 või rohkem eluaastat**, on liikmemaksu suurus **20 eurot aastas**. Loomulikult on alati teretunud ka sponsorlus, sest organisatsiooni tegevuste elluviimiseks me kusagilt mujalt kui liikmetelt rahastust ei saa. 2016. aasta sponsoritele suur aitäh. Nimeline tänu tuleb EMLi kevadkoosolekul.

Liikmemaksu tasumiseks on väljastatud arved, kus märke panga rekvisiitide kohta. Kui te olete ülekande juba teinud, on liikmemaksu tasumine väljastatud arvel fikseeritud. Kui midagi on valesti läinud, võtke palun ühendust tegevjuhiga telefonil 50 29 006 või kirjutage kiri mesilaspere@gmail.com

Liikmemaksu tasumise tähtaeg on 31. jaanuar 2017. Kui keegi soovib tasuda osade kaupa või tasumistähtaja pikendamist, palume jälle võtta ühendust tegevjuhiga.

Kui kellelgi on e-posti aadress, kuid ta pole sinna EMLi kirju saanud, siis palun andke märku. E-kirjaga saate alati rohkem infot ja on operatiivsem suhelda.

SOOME MESINDUSAJAKIRI "MEHILÄINEN"

Soodustusega tellimine vaid EMLi liikmetele

Kuni detsembrikuu lõpuni saavad EMLi liikmed, kel pole organisatsiooni ees võlgnevusi, tellida soodustingimustel Soome mesindusajakirja "Mehiläinen". Aastane tellimus maksab 38 eurot. Ajakiri ilmub 6 korda aastas. Tellimiseks palun saata kiri aadressile mesilaspere@gmail.com ja teatada oma postiaadress, kuhu soovite ajakirja saada. Pärast tellimust saadame arve, mis tuleb tasuda hiljemalt 31. detsembriks 2016.

MÜÜME KÄRIJEPÕHJA

Luke Vahavabrik OÜ ostab mesilasvaha (7 €/kg) ja vahetab mesilasvahast kärjepõhja (2 €/kg), mis on mesilasperes oodatud, ei rebene ega voldi.

Luke küla, Nõo v., Tartu maakond

Anu Taim 56 452 997, Hain Taim 51 333 56, Luka Milani 56 879 660

MÜÜME ITAALIA MESILASEMASID

Hea uudis! Milano mägedes kollaste itaalia emade kasvataja Luke Vahavabriku kaasomaniku Luka hea sõber.

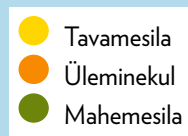
Emad toome kohale 10.20. mail (25 €/tk.). Ettetellimine kuni 30. aprillini ettemaksuga 10 €/tk.

Emade paarumine Eestis on ju juhuslik.

Luka Milani 56 879 660, Anu Taim 56 452 997

Luke.Vahavabrik@mail.ee

EESTI MESILAD

SOOVIME ÕNNE!

Leili Suits	80	1. detsember	Sulev Steinfeld	76	11. jaanuar
Ilmar Ernits	89	1. detsember	Mati Vedder	76	24. jaanuar
Elmar Susi	89	12. jaanuar	Rein Annamaa	75	9. detsember
Karl Kruustük	84	28. jaanuar	Raivo Jürgenson	65	14. detsember
Tõnu Kirs	81	8. jaanuar	Arno Kolk	65	19. detsember
Aarand-Eduard Kuimet	81	21. jaanuar	Eha Pill	65	31. jaanuar
Mart Holts	80	13. jaanuar	Heikki Must	60	15. detsember
Artur Jakobson	79	15. detsember	Priit Klausen	50	1. jaanuar
Ülo Reiljan	79	21. jaanuar			
Maia Truija	78	19. detsember			
Asta Kuur	78	4. jaanuar			
Avo Niit	77	15. jaanuar			
Ülo Rannapalu	77	30. jaanuar			
Mati Heinmets	76	15. detsember			
Jüri Lipre	76	15. detsember			
Peep Lehtsalu	76	31. detsember			

Esikaane foto: Peep Käspre

EML ajalehe "Mesinik" järgmine number 6 (98) ilmub veebruaris 2017.

Kaastööd, teated ja reklaam saata aadressil: J. Vilmsi 53G, 10147 Tallinn (EML) või e-postiga: kilk@cc.ttu.ee või linask@neti.ee.

EML kontakttelefonid: 52 93 589 (A. Kilk) või 530 77 778. (EML kontor, J.Vilmsi 53G, 10147 Tallinn; teisipäeviti ja reedeti kell 10-16).

Mesinduslane teave Internetis: www.mesinikeliit.ee; www.mesindus.ee; www.mesindusprogramm.ee.

**Eesti mesinduse arendamist toetab käesoleval ajal Euroopa Liit
mesindusprogrammi 2017-2019 kaudu.**